

Szerkesztői iroda:

Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

CIRNER J. JÓZSEF
pap-nagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön kedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

Rendeltetése-e a Bethlen-főiskolának a papnevelés?

Azok, akik minden áron Kolozsvárra akarták áthelyezni a theol. akadémiát, azzal a fikcióval argumentáltak, hogy a papnevelés ügye nem egyes intézet, hanem az egész egyházkerület feladata. És ebből a fikcióból azt a böles következtetést hozták ki, hogy az egyházkerület akár a Bethlen-kollégium jövedelmeit is felhasználhatja azon célra, hogy egyházkerületi akadémiát állítson Kolozsvárrt. Persze, oportunitásból más testületek jövedelmeit nem akarták igénybe venni. De azzal a kérdéssel, hogy az enyedi kollégium jövedelmeiből Kolozsvárrt fentartott akadémia miért lenne inkább *egyházkerületi*, mint az egyházkerület papjait nevelő *enyedi akadémia*: azzal a kérdéssel adósok maradtak a különben böles urak. Végre is a kénytelenségből erényt csinálva, egyelőre lemondottak a kollégium jövedelmeinek igénybevételéről. Pedig erősen szomjuhoznak reá!

No de kerítették egyelőre egyéb forrásokból pénzt. Hanem Bethlen Gábor fejedelmet meg sem kérdezve elhatározták, hogy a Bethlen-kollégiumnak nem feladata, nem rendeltetése a papnevelés. Ha egyszer ezt a hamis állítást elhitetik a többséggel: akkor bizonyára ők lesznek az elsők, akik azt fogják hirdetni, hogy rendelkezhetnek a Bethlen-kollégium papnevelésre rendelt jövedelmeivel. Megteszik, mert ilyen alattomos és mellékes utakon csempészték be minden támadásukat a kollégium ellen. Soha kevesebb protestáns őszinteséggel és kálvinista nyíltsággal nem létesítettek intézményt, mint a kolozsvári theol. akadémiát. De mi nyíltan tanunak hívjuk a fejedelem alapító leveleit és ezek világosan bizonyítják, hogy az alapítvány célja első sorban a református egyház számára papokat nevelni a Bethlen-kollégiumban.

Az 1629. szept. 2-án kelt és az enyedi uradalom donatiojáról szóló alapítványban ez áll: „Abinitio foelicis nostri regiminis nihil antiquius duxissemus, quam ut verbi Dei ministrorum, liberalium que artium professorum ad pietatem Coalendam, instituendamque juventutis Copiam habere possemus, ideoque Gymnasii et scholarum reformatae evangelicae religionis Collegium fundatum benigne voluissimus. . .”

A kollégium számára donált 20000 forintról azt mondja az alapító levél, hogy „illud prae omnibus in oculis habuissimus ut divini gloria propagari artiumque liberalium in ditionibus nostris Gymnasia fundari . . . eaque de causa multiplicibus expensis et laboribus . . . Collegium verbi Dei ministrorum liberaliumque artium professorum . . . fundatum voluissimus.”

A tokaji hét szőlőről szóló adománylevelében is így beszél a fejedelem: „Nihil antiquius habuimus, quom ut verbi dei ministrorum liberaliumque artium professorum . . . in hoc gymnasio Collegii nostri copiam haberemus.” Ennélfogva adja a javakat „jure perpetuo et irrevocabiter.” És meghagyja „introducatis praefatum Collegium in dominium Enyed . . . Statuatisque idem (Enyed) eidem (collegio) ipsiusque successoribus et alumnis universis . . . perpetuo possidentibus. Secus non pecturi . . .”

A fejedelem által donált javak jórészben most is a kollégium birtokában vannak és úgy jövedelmeznek, hogy a theol. akadémia és a gimnázium költségeit a legjogosabb igényekig fedezik. Az

alapító levelekből világosan kitűnt, hogy első sorban papok képzésére, azután a világi tudományok (artes liberales) tanítására vannak rendelve a *bonumok*. De a *kollégium* jogi fogalmából és természetéből az is világos, hogy a Bethlen-főiskola autonóm testület, jogi személy, mely szervezetében egységes és a neki donált javak tisztán csak a kollégium kijelölt céljaira fordíthatók.

Mivel pedig első sorban a papnevelés a cél: ezen cél elérésére a fejedelem szerint szükségesek a professorok. Az egyházkerületi igazgató tanács a fejedelem akaratával és a törvénnyel ellenkező eljárást követ, ha akadályozza a professorok választását.

A kegyes alapítványok rendeltetését az alapító akarata ellenére nem szabad megváltoztatni és a jövedelmet más célra fordítani, mint arra, amire kifejezetten rendelve voltak. Már pedig minden alapító levélben és donatióban határozottan ki van fejezve, hogy „dedimus, donimus Collegio a nobis fundato.” Tehát nem annak az intézetnek, amit az egyházkerület fundált, vagy ezután akar fundálni.

És az egyházkerület felügyelő hatóságainak törvényes és kegyeletes kötelességük ügyelni arra, hogy minden intézet az alapító akarata szerint és az alapítvány szellemében éljen, gyarapodjék, viruljon. „Secus non facturi.” C.

Alsófehér vármegye és a Bethlen-főiskola.

Az alapítványoknak, különösen a közcélra rendelt fejedelmi alapítványoknak, a kegyes alapítók rendelkezése értelmében teljesen a kitűzött célra és a meghatározott helyen való felhasználása feletti felügyelet kötelessége nemcsak az illető alapítvány felsőbb hatóságát, hanem az államot s ennek közegeit, közelebből pedig a törvényhatóságokat is megilleti. Azok ellenében, kik az ily alapítványokat hűtlenül kezelik, az alapító határozott akarata ellenére másként használják, avagy másra fordítják, joga és kötelessége fellépni a hatóságoknak és az állami beavatkozást igénybe venni.

E szempont vezette vármegyénk közönségét, midőn 1889. évi október hó 14-én kezdődőleg báró Kemény Kálmán főispán elnökle alatt tartott közgyűlésen, néhai Pávai V. Elek által beadott azon indítvány tárgyalása folytán, melylyel az erdélyrészi ev. ref. egyházkerületi közgyűlés és elnökei által a nagyenyedi Bethlen-főtanodától elszakasztani kívánt theologiai akadémia visszatartása érdekében a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést javasolt, határozatilag kimondotta, hogy: „Miután az ev. ref. egyházkerület folyó évi október hó 5-én kezdődőleg tartott gyűlésében nem mondotta ki a nagyenyedi Bethlen-kollégiummal a fejedelmi alapító rendelete szerint szerves egészet képező theologiai akadémia megszüntetését, sem áthelyezését, sem alapjainak más helyen való felhasználását: jelenleg fellépésnek szüksége fenn nem forog; mindazáltal az ügy figyelemmel kísérésére a felmerülhető szükség esetében javaslatteletre Csató János alispán elnökle alatt Zeyk Dániel, dr. Mohay Sándor, báró Kemény Endre, dr. Kovács Ödön, id. Gáspár János, Zeyk Kálmán, Kovács Gyula, Berzenczey István, Pávai V. Elek, Müller Mihály és Török Bertalan tagokból álló bizottság küldetik ki.”

E bizottság tagjai élénk figyelemmel kísérik minden mozzanatot, mely a Bethlen-főiskolát, erdélyrészi nemzeti kulturintézményeink egyik legnagyobbikát és legkiválóbbját érdekli, mert megvannak győződve, hogy ezen intézetnek, hiven fejedelmi alapítója rendelkezésének, nagy és fontos missziót kell teljesíteni, melyben meggátolni

vakmerőség, megrontani bűn, bárki részéről jöjjön erre nézve támadás. És ha e bizottság oly lépéseket vesz észre, melyek célzatosan lehetlenné akarják tenni a fejedelmi alapító szándékának hű teljesítését és megtartását, akár most, akár később: tudni fogja kötelességét. — 6 —

Nagy-Enyed és a theologia.

„A Bethlen-kollégium a város szíve.” Így hallottam valamelyik mult év rektori beszédjében. S ez a mondás nem pusztán frázis, hanem költői rövideg, találon kifejezett igazság. Amint a szív minden dobbanását, élénkebb vagy lassabb működését azonnal megérzi az egész szervezet: amint ez a működés főoka a test egészséges vagy beteg állapotának: úgy osztozik Nagy-Enyed városa a kollégium jó- és balsorsában, örömeiben és viszontagságaiban.

Nem volt a kollégiumnak olyan csapása, mely ne együtt sújtotta volna mind a kettőt. S a szenvedéseknek ez a közössége, a mult bajok emléke s megszűntük után az együttes felvirágzás közös öröme a bensőség kapcsolatát kötötte meg közöttük.

Ezt a kegyeletes viszonyt itt-ott megzavarhatták emberi gyöngeségekből folyó felreértések, vagy egyes kérdésekben szétvált igények; de minél nagyobb volt az ellentét: annál mélyebb gyökeret vert utána a meggyőződés, hogy ami az egyiknek kára, abból a másiknak igazi haszna nem lehet; hogy a maga veszedelmét vágná az, aki a fa egyik ágán ülven s a másikat gyöngíteni akarván, a közös törzset fűrészelni.

Nem lehet egészséges a test, ha baj van a szív működésében. Így érzi Nagy-Enyed városa a kollégium mai válságos állapotát, midőn el akarják tőle vonni a levegőt, nehogy valamikép új vért nyerve, új erőben, régi fényében ragyoghasson: midőn nem akarják, hogy abból a betegágyból, hova sorscsapások s a jövő iránt való aggodalom izgatottsága döntötte, jó egészségre fölkelhessen. Szuggerálni akarják neki, hogy haljon meg, éppen akkor, mikor életének legvilágosabb jeleit akarja felmutatni.

A theol. akadémiáról van szó; de ezt az egész kollégium szerves egységéből még csak gondolatban sem szabad kiválasztani. Majdnem harmadfél száz éve áll Enyeden a Bethlen-kollégium; s ha egészében nagy szellemi tőkét képvisel, ennek bizonyára az akadémia képezi a koronáját. Csak ezzel s főképen ezzel felelt meg a nagy alapító intenczióinak; csak vele s főképen vele volt, mint főiskola, azon szellemi élet elsőrangú letéteményese, mely még az általános magyartalanság korában is, a mult század végén s a jelen első évtizedeiben Erdélyt áthatotta s a nemzeti öntudatot életre kelni segítette.

Sokszor támadtak már ilyen vagy olyan czimek alatt a kollégium vagyoni és szellemi erejét; igyekeztek megbontani azt, ami egyedül teheti vala nagygyá: a belső egyetértést. De mintha az alapító nagy lelke a maga fenségével lebegett volna védőleg fölötte, néha sebbel, de mindig győzelmesen került ki a küdelemből. Végre saját vérei keltek a megrontására; s azóta lett a küzdelem a legádázabb. Polgárháborúk, testvérek egyenetlenségei szoktak lenni a legkegyetlenebbek.

Most is azok támadják. És pedig csak úgy mellesleg, csak úgy per tangentem. Mintha nem is alapítványhoz kötött kétségtelen jogról, hanem egy eklézsia kötvényeinek adminisztratív uton való felrendeléséről volna szó. Csak úgy rövidesen, kedélyesen. Ami a törvényességből hiányzik, azt kipótolja a számítás, a szertelen előérzet számítása.

Bizonyosan számítottak arra, hogy ami nem történt 1876-ban s 1889-ben egyszerre: az megtörténik lassan s részenként s egy-egy szerény czim alá bujtatva az 1890—94. években s meg fog történni 1895-ben. Mert az idő véghetetlen hatalmu faktor; s a szívós kitaratáson annyiszor elkopott már a gyöngébb emberek itt-ott fellobbant lelkesedése! Hisz azok egy részét, kik csak az imént erősek voltak még, könnyen megviselhetette az élet ezer apró baja s kellemetlensége; némelyeket talán végképp ki is döntött. Egy résznek talán kényelmesebb, hogy ne törődjék fölöttébb más dolgait val, mikor ezen törődéssel a hatalom nem-tetszésé-

vonhatja magára. Hát mit fájjon a miatt a feje valakinek, hogy Enyednek mi a joga, mi az igazsága?! Talán egy-egy mosoly, egy-egy leereszkedő kézszorítás, talán a hatalmasok kegyének egy-egy morzsáléka is hozzájárul, hogy bizonyos, levegőben függő elvek: jog, törvény, önálló meggyőződés és annak szabad nyilvánítása „a modern haladás” szótárába ne férjenek.

Számítottak arra, hogy ugyanazok, kik már többször, közelebb a mult évi egyh. gyűlésen, oly készséggel siettek összetéveszteni a státus vitális, valóban égető kérdéseinek ügyét a püspök iránti hódolat és feltétlen bizalom kérdésével: ha már egyszer azt megtudták szavazni, hogy az erdélyi ref. eklézsiák s papi állomások, papi árva intézete stb. ragyogó anyagi helyzetben lévén s így a feleslegükre országgyűlésileg megszavazott államsegély könnyedén nélkülözhetővé válván, örök időkre lekötött legyen egy püspöki theologia felállíthatására: ugyanazok még könnyebben felajánlják szolgálataikat most, mikor csak Enyed kívánóságáról van szó.

Számítottak tehát arra, hogy a talaj eléggé elő van készítve már, hogy az igazgató tanács által előterjesztendő *bármily* javaslat akadálytalanul keresztül-megyen.

Minderre azoknak, kik a Bethlen-kollégiumot legkétségtelenebb jogában támadják, számítaniok kellett.

De egyre nem számítottak. Nem vetettek számot a magyar ember természetével, aki személyes tekinteteknek befolyást engedhet ugyan, mikor néha megszállja a nemtörődömség kényelmes érzete: de egy bizonyos. Bizonyos az, hogy mikor mindenki által tiszteltnek, fontosoknak, szenteknek elismert érdekek vannak veszedelemben: akkor a kicsinyes tekintetek elmosódnak előtte. Bizonyos az, hogy élénk jogérzéke van s elég lovasiassága, hogy a megtámadott igazságnak minden „majd megdölgözzöm” nélkül védelmére keljen.

Nem számítottak arra, hogy nálunk, szegény vidékieknél, a „modern haladás” emporiumának hatásán kívül a tiszta látást még nem homályosította el sem az elfogultság, sem az érdekelttség: s azt, amit igaznak látunk, szó nélkül elütni-vetni nem hagyjuk.

Tény az, hogy ma nincs Enyeden, sőt erős a hittem, nincs Alsófehériben számottevő ember, aki az igazgató tanácsnak a theol. tanszékek be nem töltésére hozott határozatát jogtalanak, sérelmesnek ne tartaná. Nincs, aki a kollégium igazait akár gyávaságból, akár számításból privát gráciákért elalkudhatná.

Első helyen is a kötelességérzet lélekemelő szép példáját szolgáltatja a kollégium előjárása. Minden vagyoni erejét számba vévén, a theologia megüresedett vagy egyébként pótlásra szoruló valamennyi tanszék betöltését s így a szellemi erő felrészítését óhajtja: s a teljes egyetértés imponáló erejével, az igazság szavának méltóságával készül az egyházkerület egyeteme előtt törvényadta jogait védelmezni. Azt a jogát, hogy az alapítvány intenciójához hűséggel, kitartással, kötelességszerűen ragaszkodhassék.

S ha első helyre állítja az előjárásodat a hűség a kötelesség teljesítésében, szorosan melléje helyezi a várost, mint erkölcsi testületet, a termékeny lelkesedésnek érdeme. Ez a város mindig leróta a maga kegyelet adóját büszkesége, akadémiaja javára akkor, mikor ezt a mesterségesen teremtett válságos helyzetek úgy kívánták. Tudjuk, hogy mikor az ötödik tanszék dotációjának fedezésére kérte a Bethlen-iskola a közgyűlést, s az ig. tanács ezen kérésből, mint valami kigyó-tojásból, először az enyedi theol. átvitelének, majd egy új intézetnek eszméjét költötte ki: Nagy-Enyed városa már akkor, látva a veszedelmes helyzetet, melyet az előjárás gyanútlan s jóhiszemű kérése okozott, megtette a maga ajánlatát évi 1500 frtról, vagyis egy tanszék terheinek viseléséről. Most pedig, mikor az egyh. visszavonta azon évi 1000 frt segélyt is, melylyel a theologus ifjak konviktusának fentartásához járult, f. évi febr. 22-én tartott népes gyűlésben egyhangulag elhatározta, hogy ezen évi 1000 frt pótlására 20000 frt alapítványt tesz a Bethlen-kollégiumban.

A városi képviselő ezen határozata, melyet névszerűen szavazással egyhangulag hozott meg, hangosabban szól magáért, mint hogy annak érdemét sok szóval hangoztatni kellene. Nagy-Enyed nem gazdag város; nem versenyezhet úgy, mint egy Szeged, vagy Debreczen, a kultur-intézmények bőkezű segélyezésében. Magának is vannak a tanügy iránt szabályrendeleti kötelezettségei. A fejlődés igényei minden téren követelőleg lépnek fel. S mindez igények közt első sorban arra gondolt, hogy lerója haláját azon intézmény iránt, mely Nagy-Enyednek a tulajdonképi városi jelleget s a szellemi előkelőséget megadta. A maga dicsőségét és fontos érdekeit védelmezi akkor, midőn a kollégiumot támogatja. De éppen azt fogja a történelem a mai képviselő határozatában főérdemnek elismerni, hogy a magasabb hazafias és szellemi érdek szempontját minden egyéb fölött érvényre emelkedni segítette.

Meg vagyok győződve, halottam is erre vonatkozó nyilatkozatot, hogy a városi közönség lelkesedése a privát tanítók kosztosásával óhajtott gondoskodni a konviktus pótlásáról. Habár a képviselő határozata illetően gondoskodást ma feleslegessé tesz: örömmel jegyzem le mégis a tényt, mert a közönség vonalmát mutatja a kollégium ügye s ifjusága iránt.

S itt nagyon szép alkalmat találnék kiterjeszkedni arra a kérdésre, hogy vajjon Kolozsvár nyújthat-e kárpótlást azért a barátságos, szíves jóindulatért, melylyel közönségünk az akadémia ifjuságát, társadalmi életünknek ez eleven erét mindig felkarolta? Vajjon nem teljesedik-e rajtuk is bé, hogy a nagy tömegben és sivatagban egyforma elhagyatottnak szoktuk érezni magunkat? De erről a sokat vitatott kérdésről most nem szólok. Csak annyit mondok, hogy azok a jó ifjak, kik jövőjüket abban a fényes kolozsvári palotában vélik megalapíthatni, legyenek bizalommal a jövő eshetőségeivel szemben. Majd, ha az az alap nélkül, futóhomokra épített fényes palota roskadozni készül s az isten igéjét hirdető kálvinista műzsa új hajlékra szorul: Nagy-Enyed szerető s ha nem is fényes, de szegénységében családias otthonnal várja a hajléktalanoikat, hiven ahhoz a misszióhoz, melyet az alapítók neki kijelöltek.

A városi képviselőt azt is elhatározta, hogy felhívja az egész egyházkerületet, siessen a Bethlen-kollégium megtámadott jogait védelmezni, s késznek nyilatkozzon, hogy ha az egyházi főhatóság nálunk siker nélkül kopogtatna, a legfelsőbb forumig is emeljen védelmet keresni. Valóban itt a tizenkettedik óra, hogy a jogtisztelnek új, kétségbe nem vonható s értelméből ki nem forgatható jeleit szolgáltassa a közgyűlés. Félek attól az erősen hangoztatott békeességtől, melynek zászlója alatt az ellenvélemények s vele együtt a szabad gondolkodás ellen indulnak. S ha az egyházkerület most sem vágja útját a jogtalanságoknak, bizony mondom, hogy rövid időn be fog ütni a teljes békeesség. Csend lesz, mint a Sipka szorosban.

E . . . . i.

Főhatóság-e, vagy versenytárs?

Az ig. tanács azonokon is megtagadandónak ítélte Enyedre a theol. tanárok megválasztásának előkészítését, mert az előjárás a theol. tanárok számára kilátásba helyezte ugyanazon nyugdíj és özvegy-árvai javadalmakat, miket az állam közelebbi törvénye által a gimnáziumi és képezdei tanároknak biztosít.

Tudni kell, hogy Enyeden a különböző (theologiai, gimnáziumi és képezdei) rendes tanárok alapfizetése mindig egyenlő volt. Szép és bölcs szokás, melyben Enyed eddigelő páratlanul áll. Igaz, hogy néhány év előtt történt néhány választás a rendesnél kisebb fizetésre, de ezen káros intézkedés 1891-ben megszüntetett s kimondatott a fizetések egyenlőségének elve. Ezen határozatot az ig. tanács helyeselte, a közgyűlés magáéva tette.

Mi természetesebb, mint hogy most, midőn a törvényhozás a gimn. tanárok ezen nemű javadalmát tetemesen felemelte, míg a theol. tanárokat abból kizárta: az intézetnek elutasíthatatlan biztosítania kellett ugyanazon javadalmat a theol. tanárok számára is? Hiszen ha ezt nem teszi, hát éppen a ft. püspök urnak, mint a theol. akadémia főfelügyelőjének, kellett volna egyenesen megkövetelnie, s akár meggátolnia a tanárválasztást mindaddig, míg ez meg nem történik. Mert hiszen miféle egyház és miféle főpap volna az, melyik eltűrné, hogy a theol. tanárok csekélyebb javadalmazásban részesüljenek, mint az egyházi gimn. és képezdei tanárok?

Igy ellenben az történt, hogy az enyedi főiskola előjárása, melybe most 1 fungus rendes theol. tanár mellett 10 másféle tanár ül, egyhangulag méltányolta és megbecsülte a theol. tanári állást, még pedig saját keblől özvegy-árvai alapja terhére, míg a ft. püspök ur vezetése alatt álló ig. tanács, melynek tagja az egyház másik két főpapja is, a gimnáziumi és népiskolai képezdei tanárok mögé degradálta!

Az embernek megáll a józan esze! Mert azt csak nem gondolhatjuk, hogy a főkörmányzó testület önmagát degradálta a Bethlen-főiskolával szemben főhatóságból versengő *ellenfélle*? hogy t. i. látva, hogy az enyedi tanárok alapfizetése is magasabb, mint a születendő új csecsemő intézetnél (1650 1500-zal szemben), ötödik éves pótléka is és az államilag egyenlő nyugdíja is biztosítva van, míg a csecsemőnél csupán ideális: hát a helyett, hogy a születendő csecsemőt tegye versenyképessé, vagy ha most még nem telik, hát várjon a szülés fájdalommal jobb időre: inkább az ősi, fejedelmileg biztosított intézetet akarja verseny-, sőt életképességében gátolni!

Ez a főhatóságtól legalább is méltatlan, a versenytárostól pedig lovagiatlan eljárás volna!

Még m. gerjünk, hogy a város által a theologusok konviktusára megszavazott évi ezer frtot is visszautasítja, nehogy itt az ifjak is jobb ellátásban részesüljenek!

V—s.

Legujabb!

A Bethlen-főiskolai ev. ref. *theologiai* fakultás újra erős viták tárgyát képezi. Aligha tévedünk, ha a hírlapokban megindult élénk előőrsi esatározást az egyházkerületi közgyűlésen esetleg vivandó újabb nagy küzdelmek bevezetésének tartjuk.

A háborus hangulat okát bizonyára az *igazgató tanács* azon elutasító magatartásában kell keresnünk, mely alkalmas volt széles körben azt a gyanut ébreszteni, hogy az igazgató tanács a theologiai fakultásnál üresedésben levő tanári állások betöltését *szándékosan akadályozza*, mi által a fejedelmi alapító rendelkezéséhez hiven nemes hivatást teljesítő intézet működése megnehezítettnek.

A felizgatott és ingerült kedélyek lecsillapítására örömmel értesítjük lapunk tisztelt olvasóit és mindazokat, akik e kérdés iránt melegen érdeklődnek, hogy — mint teljes hitelt érdemlő *előkelő forrásból* tudjuk — *az üresedésben lévő professzori állások minden bizonynyal, és pedig oly időben töltetnek be, hogy a jövő tanév beálltakor már teljes tanerővel láthasson hozzá a theologiai fakultás nemes tevékenységéhez*, melynek az erdélyrészi ev. ref. egyház oly sok kitünően képzett lelkészét köszön a multban, s fog köszönni a jövőben is.

Minthogy *e nagyfontosságú értesülésünk* a Bethlen-főiskolai theologia ügyének *teljes és végleges biztosítását* jelenti, reméljük, hogy a kolozsváriak részéről megindított harez ömagától megszűnik, ami az ev. ref. egyházkerület békéje érdekében fölötte kívánatos. Addig azonban, míg a jó hír valószínű fog, résen kell lenni.

A kolozsvári keresk. és iparkamara febr. 9-iki rendes közgyűléséből.

(Vége.)

A részletfizetésekre kötött ügyletekről szóló törvényjavaslata az elnökség fölterjesztette azon véleményezést, amelyet a kiküldött bizottság megállapított és amely a tervezet tulszigorának enyhítésére s a felek érdekeinek méltányosabb megővására van iránytva. A gyűlés az elnökség intézkedését helyeslő tudásul vette.

Vizakna városnak a kamarától pártolt azon kérését, hogy a négy kilométerre eső pályaudvari távirtdán kívül magában a városban is állíttassék távirtda, a miniszter ur ez idő szerint teljesíthetőnek nem találván, a kamara újból folyamodik a miniszter urhoz, hogy a postahivatal legalább távbeszélővel láttassék el s úgy köttessék össze a vasuti távirtda a várossal.

A közgyűlés melegen pártolta a miskolci és szegedi kamarák azon felterjesztését, hogy az általános házbéradó alá eső vidéki városokban az építkezési kedv emelése és a lakberek mérséklése czéljából az új épületek a d o m e n t e s s é g e 20, illetve 15 évre terjesztessék ki.

Hasonlag pártolól foglalt állást a közgyűlés a zágrábi kamara azon felfogása mellett, hogy a kereskedelmi törvény 31. §-a oda módosíttassék, hogy a kereskedelmi könyvek felbizonyító ereje nem kereskedőkkel szemben is két évvel hosszabb időre terjesztessék ki.

A szövektezetekről készített törvényjavaslati tervezet tanulmányozásra és jelentés-tétel végett külön szakközvettséghez lön utasítva.

Az agyagipari szaktanfolyam létesítése czéljából Horváth Károly műfuzekasnak előlegezett 100 frt visszafizetését a kamara az elhunyt vállalkozó örökösének elengedte.

A kolozsvári női kereskedelmi iskola költségeinek fedezése érdekében a kamara a miniszter urhoz fölterjesztést intéz, amelyben felfejti, hogy a kultuszminiszter ur e tanfolyamot semmi államsegélyben sem részesíti s az 1000 frt körül járó költség a csekély számú tanítványok vállára nehezedik, akik pedig ezt nem bírják; az intézmény szükségességét az eddigi tapasztalatok azonban eléggé igazolják.

A kamara egyik kultagjától indítvány érkezett az iránt, hogy tekintettel a mult évi silány tengeri-

termésre s ebből eredő nagy bajokra, mind a sertés-hizlalás, mind a szesztermelés tekintetében kéresek fel a magas kormány, hogy a külföldi tengeri a közlebbi aratásig vámentesen és kedvezményezett szállítással legyen behozható. A gyűlés az indítványt megfontolásonk taláta s elhatározta, hogy a társ-kamaráktól tudósítást kér, hogy az ottani viszonyok mennyiben indokolják ily intézkedés szükségességét?

A kamara a beszerzei régi országos vásárok tartamának 6 napra való kiterjesztését és egy új országos vásár engedélyezését nem pártolta; a Kolozsvárra behozott szesz italok után tervezett illetékek mérséklését és a fogyasztási adó pótlékával való egyesítését hozta javaslatba; az abrudbányai vásártarifa módosítását elég mérsékeltnek találta; a zsigó vásárok szaporítását nem látta indokoltnak.

LEVELEZÉS.

Vizakna, 1895. febr. 27.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Folyó hó 23-án a vizaknai „Magyar polgári dalkör” igen sikerült dalestélyt tartott a Reithoffer-féle helyiségben. A Takács István állami iskolai igazgató vezetése alatt a dalkör által előadott énekarabok a legelénkebb tetszést arattak. Heiszter Camilla állami tanítónő és Vitályos József Gabányinak „Hypnotizmus” cz. párbeszédét adták elő igen szép, szabatos előadással. Ezt a Vitályos Sarolta óvónő által a legmagassabb követelményeknek is megfelelően előadott vig monolog követte. A műsornak e két száma élénk tapsra ragadta a nagyszámu közönséget. A műsort Borbáth Pál ev. ref. lelkész ur minden tekintetben igen szép felolvasása, mely az estének valódi disze volt, zárta be. A dalestélyt kedélyes táncmultság követte. Jelen voltak:

Asszonyok: Szentmiklóssy Józsefné, id. és ifj. Szócsné, Pásku Györgyné, Kromberg Gyulané, Borbáth Pálné, Ádám Endréné, Borosnyainé, Kremnitzki Amádné, Schissel Albertné, Popa Iszailáné, Schankebankné, Takács Istvánné stb. — Leányok: Heiszter Camilla, Vitályos Sarolta, Kremnitzky Emmike, Schankebank Sarolta, Ambrus nővérek, Kis Ida stb.

A táncz a hajnali órákkal ért véget. Az estélynek tiszta jövedelme 38 korona volt, mely részben a dalkör pénztárának, részben az állami iskola szegénysorsu növendékeinek segélyezésére lesz fordítandó. Felülfizettek: Schwarz N. 2 korona, Vitályos Sarolta, Heiszter Camilla, Szentmiklóssy József és Vitályos József 1—1 korona. Jegyeiket megváltották: Gajzágó T., Timár K., Kóré F., Brandsch F., Koppándi P. urak és Kaeszner F.-né ur-asszony.

Kóbor.*

VEGYES HIREK.

— **Albrecht főherczeg** ő fenségéért f. hó 4-én gyász isteni tisztelet lesz a róm. kath. templomban. Rendkívüli fényes temetésén jelen voltak: Vilmos német császár s az uralkodó-házak képviselői, az egész hadsereg küldöttjei, br. Bánffy Dezső miniszterelnök vezetése alatt a miniszterium, a képviselőház és a főrendiház elnökei és tagjai.

— **Bírósági kinevezések.** Ő Felsége S z i g e t h y István köhalmi bírósági albirót Gyulafehérvárra kir. járásbíróvá, Csegezy Lajos gyulafehérvári kir. törvényszéki jegyzőt a lugosi kir. törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **Burián m. kir. csendőrhadnagy** a kolozsvári csendőrpáncsnoksághoz osztatott be szolgálatra. Sajnáljuk eltávozását, mert buzgósa és előző-kenysége folytán közbecsülést vivott ki.

— **A kolozsvári ev. ref. theologiához** tanári állásra meghívást nyert Nagy Károly n.-enyedi ifju lelkész is. Sokkal helyesebb volna, ha kiváló szép tehetségét a Bethlen-főiskolai theologiai akadémián érvenyesítené, mire — amint örömmel értesülünk — alkalma is nyílik, s így megmaradna az őt szerető és tisztelő közönsége körében.

— **A márczius 15-iki ünnepélyt** rendező bizottság megállapította az ünnepély programját s felkérni határozta az egyes testületeket és egyleteket az ünnepélyen való részvételre.

— **Gyász hírek.** Csekme Imre, Csekme Ferenc asszonynepi birtokos fia, e hó 26-án 21 éves korában hosszas szenvedés után elhalt. — Id. Szász András folyó hó 1-én déli 12 órakor, életének 62-ik, boldog házasságának 37-ik évében, 8 napi rövid szenvedés után Fel-Enyeden meghalt. Hült tetemei folyó hó 3-án délután 2 órakor fognak örök nyugalomra kísértetni.

— **Új könyvtár Maros-Ujvárt.** Régóta égető szükség volt Maros-Ujvárt egy szépirodalmi könyvtárra Nagy hiányát érezték annak ugy a marosujváriak, mint

* Szívesen látjuk jövőre is a vizaknai társadalmi és közélet-ről szóló értesítéseit. Szerk.

nyáron az ott időző fürdővendégek. E hiányon már segítettek a marosujváriak, amennyiben a marosujvári olvasókör a tél folyamán csinos kis kölcsönkönyvtárt rendezett be, mely már is mintegy 400 kötetből áll. Az olvasókör folyó évi február hó 16-án könyvtára javára bált is rendezett, mely igen jól sikerült. A bál összes bevétele volt 164 frt 5 kr, kiadása 94 frt 67 kr s így a könyvtár javára maradt 69 frt 67 kr. Felülfizetni sziveskedtek: mélt. br. Kemény Endre orsz. képviselő 50 frtot, dr. Bikfalvi Károly 3 frt, László József 2 frt 5 kr, Benedek Farkas, Tákács György 2—2 frt, Azbei Gerő, Benedek Lajos, Ciccimarra Richard, Dunszt Gyula, Lázár Adolf, Ryba Frigyes, Simon Izsák, Salamon Samu 1—1 frt és Gottlieb Náthán 50 krt. A nemes keblü adakozóknak s különösen br. Kemény Endre orsz. képviselő urnak kegyes adományáért ez uton is halás köszönetet mond a rendező-bizottság.

— **Irodalom.** A magyar irodalom oly széles körben még soha se mutatott fel annyi kiváló művet, mint most. Természetesen találjuk, hogy a millenium közeledtével a fősúly a történelmi művekre jut, melyek közül a Szilágyi Sándor által szerkesztett „Magyar Nemzet története” a legszebb díszművek egyike. Legkiválóbb történettudásaink s legjobb művészeink együttes munkája ez. 10 kötetben jelenik meg. Előfizethetni minden könyvkereskedésben s az Athenaeum kiadóhivatalában, kötetenkint 6 frittal (kötvé 8 frittal), vagy füzetenkint 30 krral.

A „Milleniumi történet”-tel versenyez kiváló tartalmánál és remek kiállításánál fogva „A magyar irodalom története”, melyet Beöthy Zsolt szerkeszt s melynek 30-ik füzetében br. Eötvös és Kemény Zsigmond jellemzését s a magyar népköltészet és gyűjtőit olvashatjuk igazi gyönyörűséggel. A munka 35 füzetben jelenik meg, ára füzetenkint 40 kr.

Méhner Vilmos, ez a szerencés izlési kiadó sem pihen. Petőfi, Vörösmarty, Tompa munkái után „A föld és népei” című népszerű földrajzi és népművészeti könyvet adja ki: írja egy kiváló szaktudós: György Aladár, ki a legújabb adatok felhasználásával nagyon kellemes és tanulságos olvasmányt nyújt, hű ismertetést nyújtva a megjelent füzetekben Amerikáról. Az egész nagy munka 5 kötetre, mintegy 350 ivre fog terjedni, 60 színnyomatu képpel, 100 műmelléklettel és közel 1000 szöveggel. A 90 füzetre minden könyvkereskedő szívesen fogad előfizetést, füzetenkint 30 krral. Ezen 3 munka egy egész könyvtárt képez, melynek bece azonban évtizedeken keresztül állandó marad.

— **Elszámolás.** A szegény tanulókat segélyező kör által 1895. február 16-án rendezett állírestélyen felülfizettek: Bisztricsány Lajos 1 frt 30 kr, Szilágyi Farkas 1 frt, Cirner J. József, Szóke Károly honvéd őrnagy 70—70 kr, ifj. Winkler Albert 60 kr, Székelyhid János 40 kr, X. X. 20 kr, egy asztaltársaság 1 frt.

— **Felülfizettek** az iparos-ifjak önképző és betegsegélyező egyesület folyó év január 19-én megtartott bálján: Bisztricsány Lajos 2 frt 20 kr, Dunai Albert 2 frt, Nagy Károly ev. ref. pap, ifj. Cirner J. József, Török Bertalan 1:20—1:20, Mecser József, Incze István, Huber Győző, Kovács József gyógyszerész, Harmath Antal, Székelyhid János, Lázár József, id. Kun József 1—1 frt, Reich Mihályné 70 kr, Korbuly Bálint, ifj. Sándor Miklós, Veres Albert, Mátyás Sándor, Balla Béla, Áron János 40—40 kr, Selmezi István, Hajdu Albert, N. N., Bartók Gyula, Kovács János, Lőrincz István, Elekes Ödön, Bodnár Gábor, Pánczél György, Fenyő N., Perényi N., N. N., Szóke N., Kollár N., Both János, Werner Gyula, Szabó Miklós, Drágics Péter, Bocz Elek, Vilk Tamás 20—20 kr. Fogadják a rendezőség halás köszönetét.

— **Midőn a nagy közönség figyelmét Unghváry László czeplédi** hírneves gyümölcsfa-iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívók, különösen kiemeljük, hogy nevezetnél a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2—3 éves gyümölcsfa vadoncz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, douczin, paradicsom, szilva, prunus-myrobolana, Saint-Julien, beszerzei-szilva, eper, saj-meggy, sárga-barack, mandula és kökényböl.

A közönség köréből.

Nagy-Enyed, 1895. febr. 28.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Egy közérdekű és szerény nézetem szerint a közérkölciség szempontjából igen fontos megjegyzésre kérek pár sornyi tért becses lapja hasábjain.

Tisztelettel jegyzem meg, hogy az előadandókra Nagy-Enyed város tanácsának, vagy ha ott — mit nem hiszek — siket fülekre találma, a városi tanács felettes hatóságának figyelmét kívánom felhívni.

Hatodik éve van szerencsém itten lakni és pedig, nem tartozván a háztulajdonosok szerencsés szektájához, a Magyar-utca végén egy olyan bérházban, melynek udvari ablakaiból, tornáczáról és udvaráról korlátozhatatlan kilátás nyílik a közvetlen közelében és szemben

fekvő, az utcától csak egy alacsony, rozoga kerítés által elválasztott méntelep helyiségeire, udvarára. Ezen körülmény az eddigiek szerint csak reám, egyes emberre megbotránkoztató, és így még nem közérdekű, de ha hozzáfűzöm azon letagadhatatlan, mindenki előtt ismert tény, hogy vannak szomszédaim is, hogy azoknak is vannak részint iskolába járó, részint otthon tartózkodó gyerekeik, — hogy azon utca a vasuti indóházhoz vezet és a város egy nagy részének kezezi közlekedési útját a központi érintkezésnél, — hogy tószomszédjában van a kir. járásbíró, ahová beidézett felek sokszor órákig elállingálnak az utcán, míg a sor reájuk kerül: talan mégis közérdekűvé válik felszólalásom és azon kijelentésem, hogy ezen állapot megbotránkoztató.

Hogy pedig miért megbotránkoztató, azt a dolog természeténél fogva fejtegetnem nem lehet, nem szabad és szükségtelen is.

Mint említém, 6 éve észlelem ezen állapotot, reménykedve mindig, hogy valami olyan gyökeres intézkedés fog tétetni ez irányban, mely a felszólalást fölöslegessé teendő... Nem történt semmi és így apai, polgári és emberbaráti kötelességemnek tartottam fel-emelni szavamát és pedig nem csak a magam, hanem sokak gondolatmenetét, feljajdulását tolmácsolva!

Nem követelünk semmit, kémi is keveset kérünk, de felintézkedésbe bele nem nyugszunk, már pedig csak felintézkedés volna, ami hallomásunk terbe véte-tett és ami csakis azon szempontból megnyugtató né-mileg, mert a mellett bizonyít, hogy az intező körök is gondoltak már végre ezen ügyre.

Ezen általunk felintézkedésnek tartott tervezet — hallomásunk szerint — abban kulminál, hogy a telep utca felőli kerítése kijavíttassék, pár deszkával megmagasíttassék. Ez nem elegendő, mert chinai fal a végén sem emelhető.

Nézetünk szerint gyökeres intézkedés csak az volna, — ha már a telep más, félreesőbb telekre nem helyezhető — hogy az ugynevezett fedező tér helyéül ne a nyílt, utcára fekvő udvar, hanem az épületek háta mögött levő kerthelyiség jelöltessék ki.

Erre kérjük a városi tanácsot és erre hívjuk fel, ha kérésünknek hely nem adatik, ismételten a felettes hatóság figyelmét.

Horváth Miklós.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A nagyon is télies időjárás némileg bénítólag hat a forgalomra, olykép, hogy a vétel és eladás terén nagy üzletek nem igen voltak létesíthetők s magától értetődik, hogy ily időjárás a magforgalomra egyáltalán nem előnyös, mert mihelyt az első napsugarak megjelennek, a tódulás óriási mérveteket fog ölteni. Vörös löherének ára nem változott, daczára annak, hogy mint most kiderül, Franciaország jóval nagyobb bevételre van utalva, mint feltételeztetett. Néhány tétel luczerna, miután igen gyo-mos volt, csak nyomot áron volt elhelyezhető, ellenben igazán elsőrendű magért több volt elérhető, mint a múlt héten. Megbízható forrásból származó répamagoknak állandóan jó kereslete van, búkkönynek színtén, míg baltaczimre alig jön kérdés. Muharmag ajánlat híjján üzlettelen.

Jegyzések 100 kilónként Budapesten:

Luczerna	45—52	frt
Vörös löhere	55—65	frt
Búkköny	7 ¹ / ₂ —7 ³ / ₄	frt
Muharmag	16—17	frt
Baltaczim	11—11 ¹ / ₂	frt

Heremagvak plombázása.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló állomás az 1894/95. idényben f. évi február hó 13-ig az alább megnevezett magkereskedők és termelők számára a következő mennyiségű vetőmagvakat plombázta le:

Mauthner Ödön, Budapest	Luczerna Löhére		Össz.
	métermázsza		
Mauthner Ödön, Budapest	1234	1463	2697
Haldek Ignác, Budapest	329	290	619
Magy. mezőgazd. szöv. Budapest	233	343	576
Gr. Teleky Arvéd, Drassó	—	385	385
Ullman Károly, Budapest	136	162	298
Kramer Lipót, Budapest	139	122	261
Deutsch Gyula, Budapest	136	99	235
Beimler és fia, Budapest	—	214	214
Lederer Testvérek, T.-Kürt	2	156	158
Littmann Ármin, Orosháza	53	64	117
Frommer A. H. utóda, Budapest	84	20	104
Szavoszt Alfonz, Budapest	64	—	64
Nöthling Vilmos, Budapest	42	19	61
Összesen	2452	3337	5789

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Nyomatott Cirner J. József könyvnyomdájában Nagy-Enyeden.

NYILT TÉR. *)

Helyreigazítás.

Az erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság lapunk 6., 8. és 9. számaiban megjelent hirdetésének következő bekezdése: „Alaptőke 200.000 korona”, így olvasandó: „Alaptőke 2.000.000 (két millió) korona”
A kiadóhivatal.

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből és a hamisítás régtől kiderült: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepörödik és csakhamar kialszik, maga után csak egy barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (mint hogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után. mely valódi selyem módjára soha össze nem pörödik, csak megörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben** hazhoz szállítva, postabér- és rámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek (5.)

10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőknek becsáron alól is eladatul foguak.
Az elarverendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
Kelt N.-Egyeden, 1895. évi február hó 28-ik napján.
Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

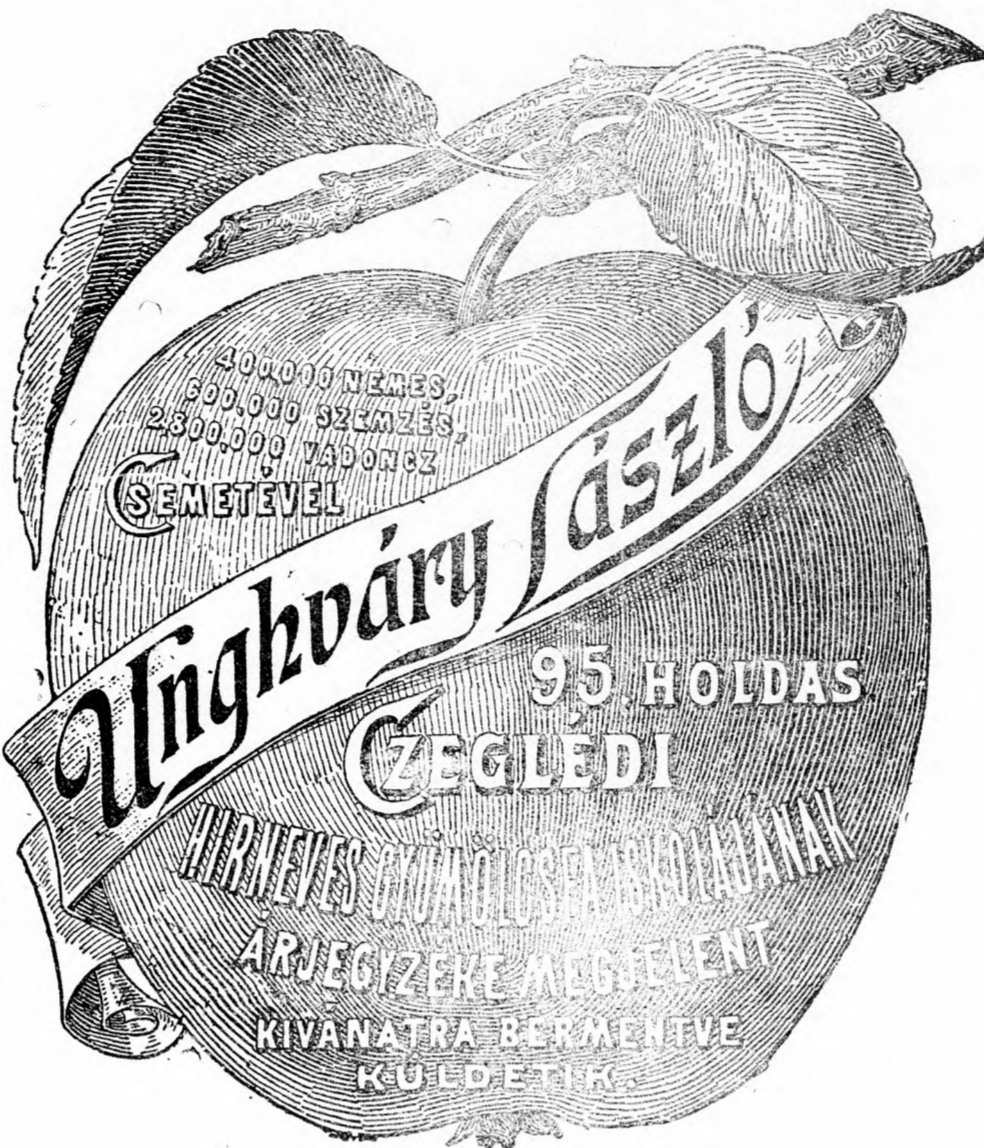
Sz. 3018—594. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a 715—894. sz. a. a kir. kincstár végrehajtónak Rosián Anna szül. Drassovean végrehajtást szenvedő elleni 120 frt 38 kr. tokekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a vizaknai

kir. járásbírósg területén levő Gergelyfája község határára fekvő gergelyfaji 203 sz. tkvben A + 1—6. 8 és 9 r. sz. 369, 370, 2462, 2929, 4592, 4615, 4616, 4617, 4663, 5280 és 5311, 5312 helyrajzi szám alatt fekvett ingatlanokra az árverést 572 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi március hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Gergelyfája községben tartandó megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladatul foguak.
Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett arólyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kehez letenni, avagy a bíróságnál előltes elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsszolgáltatni.
Vizaknán, 1895. évi január hó 15-ik napján.
A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál.

Szentmiklósy József,
kir. aljbíró.

A legjobb hírnévnek örvendő és állami kedvezményben részesülő
GRÓF CSÁKY ROZSÓ
kassai cognac-gyárának (főtelek és kiváló minőségű elváltók):
Gyár: J. József és Ungerepek Miklós uralknái
NAGY-ENYEDEN.

Nagy raktár
PORTLAND- és ROMAN-CZEMENTBŐL
legolcsóbb leszállított árban.
Tisztelettel tudatjuk az építető közönséggel, hogy **Bisztricsány Lajos urnál, nagyenyedi cement-raktárunkon,** összes termékeink **gyári áron** kaphatók. Hogy cementünk milyen kitűnő, azt a magyar építészek már régen elismerték, de bizonyítja a **berlini hivatalos vizsgáló-állomás is,** mely hivatalos okirat **Bisztricsány Lajos urnál levő nagyenyedi raktárunkban** bármikor megtekinthető.
Teljes tisztelettel
a **beocsini cementgyár.**

BISZTRICSÁNY LAJOS ajánlja továbbá dusan felszerelt **ásványviz-raktárát,** melyben a következő vizek kaphatók: giesshübli, karlsbadi, mühl- és johannisbrunni, marienbadi, Selters, Salvator, Margit, Baross, előpataki és borszéki (1895-beli töltés); ugyszintén **gummi-labdáit 3—70 krig.**

Sz. 75—1895. főisp.
Pályázati hirdetmény.
Alsófehér vármegye tisztviselői karában egy szolgabírói állás 800 frt fizetéssel és 150 frt lakbérrel javadalmazva választás útján betöltendő lévén, felhívom mindazokat, kik az 1883. évi I. t. cz. értelmében kellő képesítettségüket igazolni tudják, hogy felszerelt pályázati kérvényüket **f. évi márczius hó 15-ig** hozzám terjesszszék be.
Alsó-Fehér vármegye főispánjától.
Nagy-Enyeden, 1895. február hó 18-án
2—2 **Zeyk Dániel,**
főispán.

790. szám 1894.
Árverési hirdetmény.
Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósg 420—892. sz. végzése által Csörtea Axim végrehajtató javára Paczalkai Roseiu Alexandru s t. ellen 290 frt 34 kr. toke, ennek 1891. évi november hó 7-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléki követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 480 frtba becsült 2 drb ökor, 1 ló, 1 lószékér, 18 drb juból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulnak.
Mely árverésnek az 5763—594. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Paczalkán az előjáróság házánál leendő eszközésére 1895. évi márcz. hó 20-ik napjának délelőtti

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Védjegy. Védjegy.
Vedjegy
Mária-czelli
Gyomor-cseppek
nagyszerűen hatnak gyomor bajokrál. nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.
A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizós lehelet, fellujtság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, zúkulés.
Hatóságos gyógyszernek bizonyult fajfajásnál. a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél cetelekkel és italokkal, gúliszák, májbajok és hámoroidáknál.
Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest,** Király utca 12 sz.
A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.
A **Mária-czelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.
Kovács József gyógyszerésznél
Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly 12—28 gyógyszerésznél
Balázsfalván.

Mindenféle **épületfa,** **deszka, lécz, zsin-dely, gerenda és szarufa,** továbbá minden fajtájú **tüzifa** különböző hosszúságban, vagy rövide vágva és hasítva, állandóan olesón kapható
KLEMM PÁL czég
fa-raktárában
Nagy-Enyed, Szent-Király-utca 72—78. sz. a.
Fenti fa-anyag nagyobb mennyiségben bérmentve minden vasuti állomásra is szállítatik.
Nagy-Enyeden, a vevő kívánságára, a vásárolt anyag házhoz vagy az építés színhelyére szállítható.
9—12